

forelagde Lovforslag om en Fornyelse af Teaterloven af 1908, viste det sig, at Hr. Appel i afgjort Modsætning til Forgænger, Hr. Enevold Sørensen, var en Ven af Tanken om en ny Statsscene. Disse Udtalelser af Hr. Appel er bemærkelsesværdige: „Det er udenfor al Tvivl, at langt det store Flertal, ikke blot af dette Tings eller Rigsdagens Medlemmer, men af det danske Folk kan ikke tænke sig, at vor Nationalscene skulde forsvinde, men mener, at den som hidtil skulde kunne bestaa i kommende Tider som Bærer af en stærk Tradition. Betingelsen herfor er i første Linie, at Teatrets Kræfter føler sig fast knyttede til den nationale Scene, og derfor synes jeg, at det bliver en Hovedsag, naar Spørgsmaalet om en Tale-scene rejses: Har dette en afgørende Betydning, naar Talen er om at styrke Teatret til at bære de gode Traditioner videre? Og herpaa tror jeg, man maa svare et ubetinget Ja“. Ogsaa Venstres Ordfører, Dr. Moltesen, meldte sig som en absolut Tilhænger af Tale-scenen. Dr. Moltesen siger: Nødvendigheden af en ny Tale-scene for det kongelige Teater er nu „saa fastgroet i alle Partier paa Rigsdagen og rundt omkring i den Del af det danske Folk, der har Kunstinteresse, at man ikke kan skyde den fra sig“. . . . . „Som Forholdene er ved det kongelige Teater, er det i Virkeligheden Arbejdsløsheden sat i System, og det kan en Stat ikke være med til. Arbejdsløsheden demoraliserer dem, som lever i denne Tilstand, og det maa vort kongelige Teaters Kunstnere egentlig gøre alle sammen, men det demoraliserer ogsaa et Samfund at opretholde en Arbejdsløshedstilstand. Det kan derfor ikke gaa saaledes i Længden. Hvis man vilde tænke sig en anden Statsinstitution af lignende Art som det kongelige Teater under de samme Arbejdsvilkaar, vilde man forfærdes“. Og fra det radikale Venstre fik vi, der holdt paa, at udenom en ny Statsscene kommer man ikke, hvis man overhovedet anerkender det kongelige Teaters kunstneriske og kulturelle Mission, den Gang en udmærket Støtte, idet de Radikales Ordfører, den nuværende højttæredede Indenrigsminister, blandt andet udtalte: „Den nuværende Ordning er kunstnerisk umulig saavel for Operaen og den dramatiske Litteratur som for Skuespillerne, men den er ogsaa økonomisk umulig. Det er givet, at dette at skulle have til et eneste Teater 3 Personalers, som i og for sig var tilstrækkelige til i alt Fald 2¹/₂ Teater, ikke kan svare sig; det er saa

givet, at det er overflødigt at spille flere Ord derpaa“.

Ærede Medlemmer maa indrømme, at Tanken om at dele det kongelige Teater i en Operascene og en Skuespilscene, den Tanke, som, da den fremkom i 1908, forekom mange saa taabelig, i Løbet af de 3 Aar indtil 1911 havde skudt en meget kraftig Vækst, Venstres Minister og Venstres Ordfører, de Radikales Ordfører, Socialdemokraternes Ordfører, Højres Ordfører, alle lagde vi os i Selen for den, og der var i dette Ting kun eet Medlem, som tog Afstand fra den, Hr. Lars Dinesen — det var en Røst fra Fortiden.

Men det Appelske Lovforslag gik jo kun ud paa en Forlængelse af de bestaaende Tilstande, og de senere Gange, Teaterloven har været til Revision i Rigsdagssamlingerne 1914—15 og 1916—17, har man haft andet at tænke paa end det kongelige Teater. Først nu ligger der paa Tingets Bord et Regeringsforslag, som søger at skaffe til Veje en endelig Ordning af det kongelige Teater, og som tilstræber en virkelig Genrejsning af den danske Skueplads. Et andet Arrangement end det af Regeringen foreslaaede kunde meget vel tænkes og kunde vist ogsaa lettere vinde Bifald; men bestrides kan det ikke, at dette Lovforslag løser og løser til Bunds de Vanskeligheder og Urimeligheder, som Rigsdagen med Rette har anket over. Og jeg kan ikke se bedre end, at dette Lovforslag, hvis det gennemføres, vil skabe lykkelige Betingelser for de forskelligeartede Kunstgenrer, som nu vantrives paa vor nationale Scene. Mig tiltaler Lovforslaget ved sin Klarhed og sit Mod.

Da den højttæredede Undervisningsminister fremsatte Lovforslaget før Jul, fastslog Ministeren gentagende, at „saaledes som det gaar nu paa det kongelige Teater, kan det ikke vedblive at gaa“. Deri har den højttæredede Minister saa inderlig Ret. De forvirrede Forhold ved det kongelige Teater kan ikke opretholdes, Staten kan ikke blive ved at øse Penge ud til en Institution, der ikke virker efter sit Formaal. Noget maa der gøres, og det mest konsekvente vilde unægtelig være at skille det, som ikke hører sammen, at fjerne Opera og Ballet fra Skuespillet, at give Skuespillet sit Hus, Opera og Ballet deres. Jeg har i dette høje Ting ofte haft Lejlighed til at paavise, at de tre Kunstarters Sammenkobling, som stammer fra en Tid, da København var en lille By, som hverken havde Publikum eller Skuespillere nok til mere end eet Teater, er ganske me-